

Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, fakss: 63601118, e-pasts: dome@ventspils.lv

LĒMUMS

2021.gada 21.janvārī

Ventspilī

Nr.8
(protokols Nr.1; 12.§)

Par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību
SIA „Vats”

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu publiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

Ņemot vērā to, ka Ventspils pilsētas dome ir 50,002% kapitāla daļu turētāja SIA „Vats” (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un iepriekšējā Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir vērtēta 2015.gadā, pašvaldībai ir pienākums no jauna izvērtēt tās līdzdalības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) prasībām.

Atbilstoši VPIL 88.panta pirmajai daļai, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

VPIL 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Ventspils pilsētas pašvaldība ir veikusi attiecīgu izvērtējumu par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā (veicot juridisko, ekonomisko un ietekmes uz konkurenci izvērtējumu), kā arī konsultējusies ar Konkurences padomi un biedrību “Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera”. Rezultātā secināts, ka pašvaldības funkciju efektīvai izpildei un Kapitālsabiedrībai noteikto mērķu sasniegšanai ir saglabājama Kapitālsabiedrības darbība esošajā statusā un Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā, jo tā atbilstoši pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem ar savu darbību elektroenerģijas nozarē pārvalda stratēģiski svarīgu īpašumu – Ventspils brīvostas teritorijā esošo elektroenerģijas pārvades un sadales infrastruktūru un nodrošina tādus pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi Ventspils pilsētas pašvaldības teritorijas attīstībai. Minētais pamatojams ar turpmāko.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās. Līdz ar to pašvaldība, pamatojoties uz iepriekšminētajām tiesību normām, ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā, iegūstot līdzdalību pašvaldības kapitālsabiedrībā.

Likuma „Par pašvaldībām” 12.pantā ir noteikts, ka pašvaldības attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi realizēt savas iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tas nav Saeimas, Ministru kabineta, ministriju, citu valsts pārvaldes iestāžu, tiesas vai citu pašvaldību kompetencē vai arī ja šāda darbība nav aizliegta ar likumu.

Atbilstoši likumā „Par pašvaldībām” 15.pantā noteiktajam, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana), kā arī sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā. Minēto funkciju nodrošināšanā Ventspils pašvaldībā piedalās arī Kapitālsabiedrība. Tās vispārējais stratēģiskais darbības mērķis izriet no tiesību aktos noteiktajām pašvaldības funkcijām un pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem un tas ir – nodrošināt nepārtrauktu elektroapgādi Ventspils pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrībām, t.sk. pašvaldības ūdensapgādes un siltumapgādes kapitālsabiedrībām (PSIA „Ventspils siltums” un PSIA „ŪDEKA”), kuras piedalās pašvaldības komunālo pakalpojumu sniegšanas funkcijas realizācijā, pašvaldības iestādes "Ventspils digitālais centrs" datu centram un citām juridiskām personām, kas atrodas un savu saimniecisko darbību veic Ventspils brīvostas teritorijā.

Kapitālsabiedrības pamatdarbības veids ir elektroenerģijas sadale un realizācija, transformējot to no 110 kV uz 10 kV un 6 kV un piegādājot apakšstacijai pieslēgtiem patērētājiem. Kapitālsabiedrības sniegto pakalpojumu regulē un uzrauga Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 2.novembra lēmumu Nr.124 Kapitālsabiedrības darbības licence Nr.E13020 elektroenerģijas sadalei pagarināta līdz 2037.gada 10.novembrim. Atbilstoši izsniegtās licences nosacījumiem, Kapitālsabiedrībai ir noteiktas tiesības un pienākumi veikt elektroenerģijas sadali, pildot sadales sistēmas operatora funkcijas licencē noteiktajā darbības zonā - Ventspils brīvostas teritorijā - saskaņā ar normatīvajiem aktiem un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas pieņemtajiem lēmumiem. Vienlaikus licencē Kapitālsabiedrībai ir noteikti tādi pienākumi kā nodrošināt un uzturēt energoapgādes veikšanai nepieciešamos objektus; nodrošināt nepārtrauktu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu; ievērot sabiedrisko pakalpojumu drošības prasības un darbinieku kvalifikācijas atbilstību; nodrošināt tehniskajiem noteikumiem, standartiem un līgumu nosacījumiem atbilstošu sabiedriskā pakalpojuma kvalitāti, kā arī plānveidā attīstīt savu darbību un piedalīties koordinētas un efektīvas energoapgādes nodrošināšanā un attīstīšanā.

Viens no Kapitālsabiedrības lielākajiem klientiem ir PSIA “Ūdeka”, kas sniedz sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus 16 776 klientiem, starp kuriem ir arī visas Ventspils pilsētas izglītības un sociālās aprūpes iestādes, ārstniecības iestādes, rūpnīcas, ostas un citi uzņēmumi, kā arī vairāk kā 16 000 māsasaimniecību, kurās dzīvo gandrīz 97% pilsētas iedzīvotāju. Kapitālsabiedrība piegādā elektroenerģiju galvenajiem ūdenssaimniecības objektiem, kuri nodrošina nepārtrauktu ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu - ūdens atdzelžošanas stacijai, kas nodrošina ūdens attīrīšanu, II pacēluma sūkņu stacijai, kas nodrošina ūdens padevi uz pilsētu, kā arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kas nodrošina visu no pilsētas saņemto notekūdeņu attīrīšanu un izlaidi Baltijas jūrā. Tāpat Kapitālsabiedrības klients ir pašvaldības centralizētās siltumapgādes nodrošinātājs PSIA “Ventspils siltums”, kura klienti tāpat kā PSIA “Ūdeka” ir izglītības un sociālās aprūpes iestādes, ārstniecības iestādes un citi uzņēmumi, kā arī māsasaimniecības, un tie elektroapgādes pārtraukšanas gadījumā nesaņemtu siltumapgādes pakalpojumus. Līdz ar to šis pakalpojums ir stratēģiski svarīgs un atbilstoši sabiedrības interesēm nepieciešams nodrošināt šo pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktību.

Kapitālsabiedrības transformatoru sistēmas pieslēgts arī Ventspils Digitāla centra datu centrs, kurā izvietots VAS Latvijas Valsts radio un televīzijas centra maģistrālā datu pārraides tīkla pieslēguma mezgls, kas nodrošina Ministru kabineta 12.09.2017. noteikumos Nr.546 "Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmas noteikumi" ietvertā risinājuma – E-adreses tīmekļa pārlūks - darbību, ko izmanto 1 045 valsts iestādes, kā arī Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru pakalpojumu vadības sistēmas un Latvijas Republikas publisko bibliotēku lietotāju atbalsta centra risinājumu darbību. Tāpat šajā datu centrā atrodas Ventspils pilsētas pašvaldības un tās institūciju informācijas tehnoloģiju infrastruktūra, daļa no kurām ir kritiskā infrastruktūra atbilstoši Ministru kabineta 28.07.2015. noteikumiem Nr.442 "Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām".

Attiecībā uz VPIL 88.pantā minētajiem priekšnoteikumiem publiskas personas darbībai privāto tiesību jomā, jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrībai piederošā un pārvaldītā elektroenerģijas pārvades un sadales infrastruktūra, kas atrodas Ventspils brīvostas teritorijā, ir uzskatāma par stratēģiski nozīmīgu īpašumu pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai. Vienlaikus tā sekmē Ventspils brīvostas teritorijas attīstību, kas ir viens no pašvaldības noteiktajiem stratēģiskajiem rīcības virzieniem saskaņā ar Ventspils pilsētas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem "Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam" un "Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam". Saskaņā ar minētajiem pašvaldības plānošanas dokumentiem pilsētas attīstība kopumā ir atkarīga arī no piegādājamās elektroenerģijas jaudas un elektroenerģijas sistēmas drošuma, tādējādi kā stratēģiski svarīgs ir noteikts rīcības virziens - droša elektroapgāde, kas īstenojams, tostarp Kapitālsabiedrībai aktīvi iesaistoties valsts elektroapgādes politikas veidošanā, kā arī integrējot elektriskos tīklus pilsētvidē un labiekārtojuma infrastruktūrā.

Papildus jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrība darbojas nozarē, kuru regulē speciāli normatīvie akti (Enerģētikas likums, Elektroenerģijas tirgus likums u.c.), nosakot īpašas prasības pakalpojuma sniegšanas kvalitātei un tā nepārtrauktībai. Prasības pēc augstas kvalitātes standarta elektroniskās enerģijas nozarē izriet arī no likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” mērķa - nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus pakalpojumus, kuru tarifi atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām. Savukārt pakalpojumu tarifus un cenas, ievērojot normatīvos aktos noteikto, apstiprina ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas lēmumiem, kas ir saistoši ikvienam elektroapgādes pakalpojumu sniedzējam. Līdz ar to var secināt, ka pašvaldības iesaiste elektroenerģijas nozarē neierobežo privātā kapitāla komersantu attīstību. Līdz šim Kapitālsabiedrība ir spējusi nodrošināt nepārtraukta sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu, regulējamā nozarē noteikto pakalpojumu drošības prasību ievērošanu un darbinieku kvalifikācijas atbilstību, kā arī likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” un regulējamās nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem, tehniskiem noteikumiem un standartiem atbilstoša pakalpojuma kvalitāti.

Savu viedokli par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā un ietekmi uz konkurenci Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā sniegusi arī Konkurences padome. Konkurences padome secinājusi, ka Kapitālsabiedrības sniegtais pamatpakalpojums – elektroenerģijas sadale – atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajam izņēmumam. Savukārt tā kā, pakalpojuma sniegšana nav iespējama bez atbilstošas infrastruktūras, Konkurences padomes ieskatā Kapitālsabiedrībai piederošās infrastruktūras pārvaldīšana atbilst arī VPIL 88.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam izņēmumam. Savu viedokli ir sniegusi arī biedrība "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera", kuras ieskatā Pašvaldība ar savu līdzdalību nodrošina nepārtrauktu pakalpojumu sniegšanu stratēģiski svarīgiem objektiem, kuru darbība nepieciešama Ventspils pilsētas ašvaldības iedzīvotājiem un komersantiem, tāpēc pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir saglabājama.

Nēmot vērā augstāk minēto, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Ventspils

pilsētas domes Ventspils pilsētas domes Ekonomikas un budžeta komisijas 2020.gada 6.oktobra ieteikumu, Ventspils pilsētas domes Likumības komisijas 2020.gada 17.decembra ieteikumu un Ventspils pilsētas domes Finanšu komitejas 2021.gada 7.janvāra atzinumu,

**Ventspils pilsētas dome
nolemj:**

1. Saglabāt Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību SIA „Vats”, ņemot vērā, ka īstenojas Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētie priekšnosacījumi.
2. Noteikt SIA „Vats” vispārējo stratēģisko mērķi - sniegt nepārtrauktu elektroapgādes pakalpojumu Ventspils pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrībām, kuras piedalās pašvaldības komunālo pakalpojumu sniegšanas funkcijas īstenošanā, pašvaldības iestādes "Ventspils digitālais centrs" datu centram, un citām juridiskām personām, kas savu saimniecisko darbību veic Ventspils Brīvostas teritorijā.

Sēdes vadītājs,
Domes priekšsēdētāja 1.vietnieks
infrastrukturā jautājumos

J.Vītoliņš